

**СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ МАСТЕР АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА
ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ
БИБЛИОТЕКАРСТВО И ИНФОРМАТИКА**

Стандард 1. Структура студијског програма

Студијски програм садржи елементе утврђене законом (који се детаљно исказују у одговарајућим стандардима)

1. Назив студијског програма мастер академских студија (мастер) гласи ***Библиотекарство и информатика***.

Образовно-научно поље: друштвено-хуманистичке науке.

Научна област: Библиотекарство, архивистика и музеологија у складу са законом и листом области коју је утврдио Национални савет за високо образовање Републике Србије.

Мастер академске студије *Библиотекарство и информатика* трају годину дана. На мастер академским студијама студенти стичу нова теоријска, практична и стручна знања, чиме се даље оспособљавају за различите послове у струци.

Трајање студија: Студије трају једну школску годину, односно два семестра. Фонд активне наставе износи 600 часова: 300 часова чине предавања и вежбе, од чега половина припада предавањима, а 300 часова припада предмету завршног рада у другом семестру, стручној пракси и завршном раду.

Бодовна вредност: Студент стиче 60 ЕСПБ када савлада програм мастер академских студија, а звање које добија гласи *мастер библиотекар* у складу са листом стручних, академских и научних назива са назнаком звања одговарајућег степена студија које је утврдио Национални савет за високо образовање Републике Србије.

Бодовна вредност студијског програма износи 60 ЕСПБ, од чега се 30 ЕСПБ добија полагањем пет испита у првом семестру (сваки испит носи 6 ЕСПБ). Предмет завршног рада (студијски истраживачки рад у функцији израде завршеног рада) носи 12 ЕСПБ, а сам завршни рад (мастер, дипломски рад) носи 15 ЕСПБ. Студент стиче 3 ЕСПБ на основу стручне праксе, коју обавља у различитим типовима библиотека.

2. Циљ студијског програма мастер академских студија *Библиотекарство и информатика* је да образује високо-стручне кадрове у области хуманистичких наука, оспособљене за научно-истраживачку, образовну, медијску, библиотекарску и културну делатност. Циљеви студијског програма су јасно и недвосмислено усклађени са општим актима Установе.

Исход процеса учења је високостручно знање и стицање одговарајућих компетенција и вештина за обављање професија од посебног друштвеног интереса, као и даље усавршавање на докторским студијама.

Додатак дипломи садржи све елементе који су предвиђени Правилником о садржају јавних исправа.

3. Услови уписа: На мастер студијски програм *Библиотекарство и информатика* могу се уписати кандидати који су претходно завршили четворогодишњи студијски програм основних академских студија и остварили најмање 240 ЕСПБ бодова.

4. Настава Студијског програма *Библиотекарство и информатика* изводи се током два семестра.

Листа предмета:

Обавезни предмет:

Методологија истраживања у информационим наукама

Обавезни предмети по избору:

Библиографија са библиометријом и

Научни часописи, електронско издаваштво и дигиталне библиотеке

Изборни предмети:

Библиотека кроз време,

Библиотека у настави,

Веб и објектно оријентисано програмирање,

Дигитална хуманистика и библиотеке – ресурси и алати,

Документалистика,

Информациона и библиотечка писменост у образовању,

Информациони формати: од глиненых таблица до друштвених мрежа,

Менаџмент библиотека и информационих центара,

Напредне језичке технологије,

Технологије семантичког веба.

Сви предмети су једносеместрални и имају по 6 ЕСПБ.

Садржај и предуслови за избор појединих предмета или групе предмета унети су у спецификацију предмета.

Свим студентима су обавезни сегменти *Стручна пракса, Мастер завршни рад и СИР* који су предвиђени за летњи семестар. Бодовна вредност сваког предмета исказује се у складу са Европским системом преноса бодова (ЕСПБ).

Студијским програмом мастер академских студија *Библиотекарство и информатика* предвиђена је израда завршног рада.

Облици активне наставе су предавања, вежбе стручна пракса и студијски истраживачки рад као и додатни облици наставе (консултације, менторски рад). Ова настава се остварује кроз стални контакт студената са наставницима и сарадницима. Предавања, вежбе и консултације одржавају се сваке недеље у семестру према распореду. Студијски истраживачки рад има за циљ да оспособи студента за припрему и саму израду завршног рада.

Дипломске студије имају 60 бодова уз претходно остварени обим основних студија од 240 бодова.

Методе извођења наставе зависе од типа наставе (1. активна настава, 2. колоквијуми, 3. испити, 4. стручна пракса, 5. студијски истраживачки рад, 6. израда мастер рада, итд.).

Стандард 2. Сврха студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему, доступну јавности.

Планираним студијским програмом Библиотекарство и информатика мастер академских студија предвиђено је усавршавање знања и вештина у овој предметној области. Мастер академске студије *Библиотекарство и информатика* трају годину дана. На мастер академским студијама студенти стичу нова теоријска, практична и стручна знања, чиме се даље оспособљавају за различите послове у струци. Испуњавањем свих испитних обавеза и одбраном мастер рада студенткиња/студент стиче звање *мастер библиотекар*.

Мастер библиотекар биће оспособљен да се квалификовано и критички укључи у библиотечко-информациону делатност, да пружи стручан допринос истраживањима у области историје књиге и библиотека, проучавања културне баштине и институција културе, организације и управљања знањем, каталогизације, класификације, библиографије, архивистике, документалистике, библиотечке информатике, маркетинга и менаџмента у култури, проучавања и подизања нивоа културе читања и развијања читалачких навика. Мастер библиотекар ће поседовати стручне и истраживачке компетенције да се бави научним радом, да настави докторске студије у својој области, да резултате својих и туђих истраживања уме да примени у пракси у интересу развоја образовања, науке и културе, којима библиотеке, архиви, документационе установе и информатички пројекти служе.

Стандард 3. Циљеви студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисане циљеве.

Општи циљ планираног студијског програма мастер академских студија јесте усавршавање и специјализација у научној области библиотечко-информационих наука, која обухвата: историју књиге и библиотека, библиотекарство, архивистику, документалистику, библиотечку информатику и маркетинг и менаџмент у установама културе.

Посебни циљеви јесу:

- Проучавање савремених теоријских погледа и методолошких приступа у поменутим предметним областима који омогућавају да кандидати своју каријеру могу да са успехом реализују у земљи и у иностранству;
- Стицање специфичних теоријских знања која кандидате припремају за унапређивање библиотечко-информационе делатности, за развијање библиотекарства, библиотечке информатике и архивистике као научних дисциплина, као и за даље усмеравање у научно-истраживачком раду на докторским студијама у земљи и иностранству;
- Развијање интердисциплинарног и мултикултуралног приступа у теоријским истраживањима и њихове примене у пракси.

Стандард 4. Компетенције дипломираних студената

Савладавањем студијског програма студент стиче опште и предметно-специфичне способности које су у функцији квалитетног обављања стручне, научне и уметничке делатности. Опис квалификације која произилази из студијског програма мора одговарати одређеном нивоу националног оквира квалификација.

Савладавањем студијског програма МАС Библиотекарство и информатика стичу се следеће опште способности:

- Поседовање знања о савременим научним приступима у библиотечко-информационим наукама;
- Усвајање технике, методологије и етике научног истраживања;
- Оспособљавање за самостално дефинисање истраживачких и пројектних задатака;
- Оспособљавање за самостално, критичко бављење научним радом;
- Оспособљавање за интердисциплинарна и транскултурална истраживања у интересу боље организације и управљања знањем;
- Оспособљавање за самостално бављење свим облицима библиотечко-информационе делатности.

Посебне способности које се стичу након савладавања овог студијског програма су:

- Самостално бављење научним радом у посебним предметним областима библиотечко-информационих наука;
- Проучавање појединих научних питања из иновативне и мултидисциплинарне, али и идентитетске перспективе;
- Оспособљавање за рад у свим типовима самосталних библиотека и архива, у библиотекама при институцијама науке, културе и образовања;
- Оспособљавање за рад у различитим институцијама широког спектра због врло развијене способности класификације, организације података, претраживања база података, објектно оријентисаног програмирања.

Исход процеса учења на МАС студијском програму Библиотекарство и информатика је високо стручно знање и стицање одговарајућих компетенција и вештина за обављање послова у библиотечко-информационој делатности и за даље бављење научно-истраживачким радом.

Стандард 5. Курикулум

Курикулум студијског програма садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и модула и њихов опис. Основна изборност уметничких студија уграђена је у главни предмет.

Студенти мастер академских студија *Библиотекарство и информатика* у првом семестру похађају пет курсева од по шест кредита.

За све студенте овог студијског програма обавезан је предмет *Методологија истраживања у информационим наукама*.

Остали предмети организовани су у три изборне групе. Подела предмета по групама омогућава да студенти стекну минимум заједничког знања, те да имају довољно простора и могућности да изаберу у ком ће се правцу даље усавршавати. Из прве групе студент бира један предмет, из друге групе два предмета, из треће групе један предмет.

Прву групу чине два предмета:

- *Библиографија са библиометријом и*
- *Научни часописи, електронско издаваштво и дигиталне библиотеке.*

Другу групу чини десет предмета:

- *Библиотека кроз време,*
- *Библиотека у настави,*
- *Веб и објектно оријентисано програмирање,*
- *Дигитална хуманистика и библиотеке – ресурси и алати,*
- *Документалистика,*
- *Информациона и библиотечка писменост у образовању,*
- *Информациони формати: од глинених таблица до друштвених мрежа,*
- *Менаџмент библиотека и информационих центара,*
- *Напредне језичке технологије,*
- *Технологије семантичког веба.*

У трећој групи налазе се сви предмети из претходне две групе, као и сви изборни предмети мастер програма *Језик, књижевност и култура*.

У другом семестру предвиђена је реализација студијског истраживачког рада (12 ЕСПБ), стручна пракса (3 ЕСПБ) и сама израда завршног рада, писање и одбрана (15 ЕСПБ).

Стандард 6. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Студијски програм је усклађен са савременим светским токовима и стањем струке, науке и уметности у одговарајућем образовно-научном, односно уметничко-образовном пољу и упоредив је са сличним програмима на иностраним високошколским установама, а посебно у оквиру европског образовног простора.

Студијски програм кореспондира са европским и светским токовима у образовању информационих стручњака. Усаглашен је са актуелним теоријско-методолошким и практичним сазнањима, са одговарајућим облицима наставе у репрезентативним образовним и научним институцијама других европских и светских универзитета. Студентима се омогућава да компетентно наступају у пословном окружењу информационог друштва, да утичу и убрзавају развој библиотечко-информационе делатности на националном нивоу, те да буду „видљиви“ и конкурентни на међународном нивоу, било да је реч о професионалном деловању или о научно-истраживачком раду у овој области.

Четири акредитована инострана студијска програма са којима је студијски програм Библиотекарство и информатика усклађен:

1. Sveučilište u Zadru, (Republika Hrvatska), Odjel za informacijske znanosti; Master [Microsoft Word - Diplomski revidirani program informacijske znanosti HRV.doc \(unizd.hr\)](#)
2. Sveučilište u Osijeku, (Republika Hrvatska), Odsjek za informacijske znanosti, [FF - Info \(ffos.hr\)](#)
3. The University of Borås, Sweden, Master programme in library & information science, digital library & information services
[Master Programme in Library & Information Science, Digital Library & Information Services, Borås, Sweden 2022 \(masterstudies.com\)](#)
4. The University of North Carolina at Chapel Hill, USA, School of Information and Library Science; Master of science in library science, [New SILS MSLS and MSIS Curriculum \(effective spring 2022\) | sils.unc.edu](#)

Стандард 7. Упис студената

Високошколска установа у складу са друштвеним потребама и својим ресурсима уписује студенте на одговарајући студијски програм на основу успеха у претходном школовању и провере њиховог знања, склоности и способности.

Упис свршених студената основних студија на мастер студијски програм Библиотекарство и информатика обављаће се у складу са заједничким конкурсом за упис студената на мастер студије Филолошког факултета, уз сагласност Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Упис се обавља према Статуту Филолошког факултета у Београду.

Студијски програм Библиотекарство и информатика могу уписати кандидати који су претходно завршили четворогодишњи студијски програм основних академских студија из библиотекарства и информатике, филологије, као и из сродних хуманистичких области. Студијски програм Библиотекарство и информатика могу уписати кандидати који су завршили четворогодишњи студијски програм из математичких и рачунарских наука.

За студенте који су завршили четворогодишње основне студије из других области конкурсом се могу одредити додатни услови за упис, укључујући и полагање диференцијалних испита.

На студијски програм мастер академских студија *Библиотекарство и информатика* уписује се 50 студената.

Редослед кандидата за упис утврђује се на основу опште просечне оцене остварене на претходно завршеним студијама првог степена и вредновања садржаја мотивационог писма које кандидат прилаже приликом конкурсисања.

Стандард 8: Оцењивање и напредовање студената

Оцењивање студената врши се непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита.

Студент савладава студијски програм мастер академских студија *Библиотекарство и информатика* полагањем испита, чиме стиче одређени број ЕСПБ. Број ЕСПБ утврђује се на основу радног оптерећења студента у савлађивању одређеног предмета и применом јединствене методологије високошколске установе за студијски програм *Библиотекарство и информатика*. Успешност студената у савлађивању одређеног предмета континуирано се прати током наставе и изражава се поенима. Максимални број поена које студент може да оствари на предмету је 100. Студент стиче поене на предмету кроз рад у настави, испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита. Минималан број поена које студент може да стекне испуњавањем предиспитних обавеза током наставе је 30, а максимални 70.

Сваки предмет из студијског програма мастер академских студија *Библиотекарство и информатика* има јасни и јавни начин стицања поена. Укупан број поена укључује број поена које студент стиче извршавањем предиспитних обавеза и полагањем испита.

Укупан успех студента на предмету изражава се оценом од 5 (није положио) до 10 (одличан). Оцена студента је заснована на укупном броју поена које је студент стекао испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита, а према квалитету стечених знања и вештина.

Стандард 9: Наставно особље

За реализацију студијског програма обезбеђено је наставно особље са потребним научним, уметничким и стручним квалификацијама.

Број наставника одговара потребама студијског програма мастер академских студија *Библиотекарство и информатика* и довољан је да покрије укупан предвиђени број часова наставе. Сви наставници су запослени или са пуним радним временом у високошколској установи или са 30 %. Наставници су оптерећени са максимално 12 часова наставе недељно на годишњем нивоу. У максималну оптерећеност урачунати су часови које наставници држе на свим нивоима студија на Филолошком факултету. Број сарадника такође одговара потребама овог студијског програма.

Часови се израчунавају према нормативима о величини група за предавања и вежбе који су дати у Стандарду 9 за друштвено-хуманистичке науке.

Просечни број часова недељно, исказан у табелама 9.2. и 9.5, укључује све часове предвиђених предмета, те представља максимално могући број просечних часова на годишњем нивоу.

Научне и стручне квалификације наставника и сарадника одговарају образовно-научном пољу и нивоу њихових задужења. Сваки наставник има најмање пет референци из уже научне области из које изводи наставу на студијском програму.

Подаци о наставницима и сарадницима (биографије, избори у звања, референце) доступни су јавности на сајту Филолошког факултета.

Стандард 10: Организациона и материјална средства

За извођење студијског програма обезбеђују се одговарајући људски, просторни, техничко-технолошки, библиотечки и други ресурси који су примерени карактеру студијског програма и предвиђеном броју студената.

Филолошки факултет обезбеђује довољно простора и опреме за извођење свих облика наставе на мастер академским студијама *Библиотекарство и информатика*, смештај библиотечких фондова, рад у читаоницама, као и рад административних служби.

Факултет располаже са 3 зграде чија укупна brutto квадратура износи 24.700м², о чему као доказ прилажемо Решење Управе јавних прихода града Београда – Одељење Стари град, којим се утврђује накнада за коришћење грађевинског земљишта за 2009. Годину. У складу са стандардима за акредитацију високошколске установе и њених програма, Филолошки факултет треба да има на располагању 12.100 м², те стога закључујемо да Филолошки факултет има довољно укупног простора за реализацију наставе на свим студијским програмима.

Табеларни приказ простора којим располаже Филолошки факултет Универзитета у Београду	квадратура
Стари град, Кнез Михаилова 40	143 м ²
Стари град, Ускочка 1	906 м ²
Стари град, Кнез Михаилова 40	7714 м ²
Стари град, Студентски трг 3	11745 м ²
УКУПНО:	20508 м²
Географски и Биолошки факултет користе укупно	4192 м ²
УКУПНО:	24700 м²

Као што се види из табеле, Филолошки факултет користи само први спрат у згради која се налази на Студентском тргу 3, док остатак простора користе Географски и Биолошки факултет. У перспективи се очекује решавање проблема простора Географског и Биолошког факултета њиховим измештањем у посебан простор, чиме би Филолошки факултет имао на располагању комплетан простор и у тој згради.

Поред тога, Филолошки факултет располаже простором у поткровљу зграде на Студентском тргу 3, површине 1200 м², који би такође могао да се приведе сврси уз финансијску помоћ Министарства просвете или донацију страног инвеститора, будући да Факултет, на основу финансијских средстава којима располаже, није у могућности да сам реализује ову инвестицију.

Структура учионичког простора разноврсна је (од пространих амфитеатара до средњих и малих слушаоница, и углавном подмирује све потребе за извођењем наставе. Искоришћеност учионичког простора – пет радних дана, у две смене, од 8,00 до 22,15 – износи више од 95%.

Простор, који за све облике рада обезбеђује Филолошки факултет, задовољава урбанистичке, техничко технолошке и хигијенске услове, с тим да се константно ради на његовом додатном унапређивању.

Факултет располаже солидном техничком базом за савремено извођење наставе (пројектори, озвучење), као и компјутерском учионицом.

Факултет је корисник информационог система Електротехничког факултета Универзитета у Београду а преко неопходне мрежне инфраструктуре обезбеђена је интернет конекција на академску мрежу.

За извођење мултимедијалних презентација користимо видео пројекторе.
Факултет има две опремљене фонетске лабораторије са укупно 24 и 36 места.
Сала 11, Амфитеатар на петом спрату и Сала хероја имају фиксно озвучење.

Стандард 11. Контрола квалитета

Контрола квалитета студијског програма спроводи се редовно и систематично путем самовредновања и спољашњом провером квалитета.

Предвиђено је да се контрола квалитета студијског програма мастер академских студија *Библиотекарство и информатика* спроводи редовно и систематски путем самовредновања и спољном провером квалитета. Контрола подразумева редовно и систематично праћење квалитета образовног процеса, као и предузимање мера за унапређење квалитета у следећим елементима: курикулум, настава, наставници и сарадници, оцењивање студената, уџбеници и литература. Контрола се обавља у унапред одређеним временским интервалима (до 3 године), а у овом процесу је обезбеђена и активна улога студената и њихова оцена квалитета програма.

Комисија за праћење и унапређивање квалитета наставе задужена је да континуирано прати квалитет наставног процеса и предлаже мере за унапређење компетенција наставног кадра. Надлежност, састав, начин избора и рад Комисије регулисани су Правилником о Комисији за праћење и унапређење квалитета наставе. Оцену наставног особља, предмета и студијског програма дају студенти путем анонимних студентских анкета, које попуњавају на крају семестра.